

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2700

Nakład: 10 000 egz.

INWESTYCJE

**Tramwaj na Południe
Katowic**

>>> str. 4

SPACERY PO REGIONIE

**Pałac Donnersmarcków
w Brynku**

>>> str. 6-7

ROZMAITOŚCI

Do startu gotowi?

>>> str. 8

0 przyszłości transportu w Metropolii

>>> str. 3

Jedźmy razem

Za nami kolejna edycja Targów Transportu Publicznego SilesiaKOMUNIKACJA. Przedstawiciele branżowych instytucji i firm spotkali się 16 i 17 kwietnia w Centrum Handlowo-Konferencyjnym Expo Silesia w Sosnowcu, aby wymienić poglądy i doświadczenia. Dyskusja toczyła się przede wszystkim wokół organizacji transportu publicznego w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, ze szczególnym naciskiem na niskoemisyjne środki komunikacji. Ważną rolę w tych zagadnieniach niewątpliwie odgrywa rozwój transportu tramwajowego, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w realizowanych przez Tramwaje Śląskie inwestycjach, jak i w planach na najbliższe lata.

Trwają intensywne prace w ramach „Zintegrowanego Projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego”. W kolejnym wydaniu naszego miesięcznika zamieszczamy raport z prowadzonych inwestycji, które obejmują aktualnie Będzin, Bytom, Dąbrowę Górniczą, Sosnowiec, Świętochłowice i Zabrze, a wkrótce rozpoczną się w innych miastach regionu. I choć często roboty te wiążą się z uciążliwościami i przejściowymi trudnościami dla nas wszystkich, to ich efektem będzie nowoczesny transport metropolitalny na europejskim poziomie. Myślę, że warto uzbroić się w cierpliwość.

W kwietniowym numerze czasopisma zachęcamy do wiosennych wędrówek po regionie. Inspiracją może być kolejny odcinek naszego przewodnika turystycznego, który tym razem zaprasza do Brynka, z urokliwym zespołem pałacowo-parkowym. Do chwili refleksji skłoni nas zapewne tekst Motorniczego, który zwraca uwagę na niestosowne zachowanie niektórych pasażerów na przystankach. Do kulturalnego podróżowania namawiają także uczniowie Szkoły Podstawowej nr 21 w Sosnowcu, którzy zaangażowali się w akcję „Uprzejmy pasażer”.

A niejako na „deser” polecam naszą rubrykę rozrywkową – z zagadką fotograficzną i krzyżówką. Miłej lektury!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Rozkład jazdy na majówkę

W pierwszych trzech dniach maja na większości linii autobusowych i tramwajowych obowiązywać będą takie same rozkłady jazdy jak w niedziele i święta. Są jednak wyjątki od tej zasady, dlatego warto dokładnie zapoznać się z rozkładami poszczególnych linii.

1 maja 2019 r. (środa - Święto Pracy), 3 maja 2019 r. (piątek - Święto Konstytucji 3 Maja) i 20 czerwca 2019 r. (czwartek - Boże Ciało)

Obowiązywać będą rozkłady jazdy ważne w niedziele i święta, z uwzględnieniem następujących wyjątków (zgodnie z założeniami rozkładów jazdy poszczególnych linii):

Linie tramwajowe:

- w okresie od 01.05.2019 r. do 30.09.2019 r. dodatkowo w niedziele i święta będzie kursowała linia nr 0 na trasie Chorzów Stadion Śląski pętla Zachodnia – Katowice plac Wolności.

Linie autobusowe:

a) zawieszają się funkcjonowanie linii nr: 232, 250 i 750,

b) wg rozkładów jazdy ważnych w dni wolne w centrach handlowych będą kursowały linie nr: 26, 39, 52, 53, 59, 109, 137, 146, 155, 194, 194N, 230, 515, 710 i 850,

c) weekendowe linie nocne nr: 692N, 905N i 906N będą dodatkowo kursowały w nocy: 30 kwietnia/1 maja 2019 r., 1/2, 2/3 i 3/4 maja 2019 r. oraz 19/20 czerwca 2019 r. i 20/21 czerwca 2019 r.

2 maja 2019 r. (czwartek) oraz 21 czerwca 2019 r. (piątek po święcie Bożego Ciała)

Obowiązywać będą rozkłady jazdy ważne w soboty, z uwzględnieniem następujących wyjątków (zgodnie z założeniami rozkładów jazdy poszczególnych linii):

Linie autobusowe:

a) wg rozkładów jazdy ważnych w dni robocze będą kursowały linie nr: J, K, 2A, 52, 80, 120, 130, 135, 178, 202, 224, 245, 288, 620, 636, 735, 738, 840, 860 i 870, a linie nr: 159 i 236 – wg rozkładów jazdy ważnych w dni robocze w ferie i wakacje,

b) wg rozkładów jazdy ważnych w soboty, ale ze zwiększeniem pojemności taboru niskopodłogowego ze standardowego na przegubowy na wszystkich lub wskazanych wozach będą kursowały linie nr: 12, 18, 27, 37, 39 (wozy nr: 2 i 4), 76 (wóz nr 5), 81, 88, 100, 111 (wozy nr 1 i 3), 109, 126, 155, 183, 197, 201, 255, 259, 622, 624 (wóz nr 1), 699, 710, 723, 807, 815 i 850.

c) wg specjalnych rozkładów jazdy będą kursowały linie nr: 152, 203, 204, 205, 206, 207 i 208.

(red)

Zdjęcie: Mateusz Włoczko

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:

Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior

Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:

POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

O przyszłości transportu w Metropolii

Już po raz jedenasty odbyły się Targi Transportu Publicznego SilesiaKOMUNIKACJA. Jak co roku, aktywnie uczestniczyły w nich Tramwaje Śląskie.

16 i 17 kwietnia w sosnowieckim Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Silesia spotkali się przedstawiciele najważniejszych firm i instytucji przewozowych z województwa śląskiego. Wśród wystawców była spółka Tramwaje Śląskie S.A., która przygotowała ekspozycję promującą realizację projektu inwestycyjnego, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności pod nazwą „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji

Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego”.

Podczas targów zaprezentowane zostały m.in. pojazdy z nowymi oznaczeniami organizatora transportu, można było również obejrzeć autobus należący do PKM Tychy, który jako pierwszy został pomalowany i oznakowany zgodnie z nowymi wytycznymi opracowanymi przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię.

Wiele ciekawego działo się także poza halą wystawienniczą, np. w salach konferencyjnych. Panele dyskusyjne poświęcone były głównie elektromobilności i niskoemisyjnym środkom transportu. O planowanych zmianach w organizacji komunikacji publicznej w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii mówił Grzegorz Kwitek, członek Zarządu GZM. Zapowiedział on m.in. wprowadzenie jeszcze w tym roku tzw. Metrobiletu, czyli wspólnej taryfy na komunikację miejską i kolej. Jego dystrybutorem będzie m.in. Zarząd Transportu Metropolitalnego, czyli komórka Metropolii organizująca w jej imieniu komunikację publiczną.

Tekst i zdjęcia: Mateusz Wieczorek

Tramwaj na Południe Katowic jedną z najpopularniejszych linii w Katowicach?

16 i 36 to numery linii tramwajowych, które najprawdopodobniej w przyszłości będą kończyły i zaczynały swoje kursy na przystanku „Kostuchna Centrum Przesiadkowe”, ostatnim powstałym w ramach projektowanego „Tramwaju na południe Katowic”. Jeśli prognozy specjalistów się sprawdzą, planowany odcinek nowego torowiska będzie jednym z najwyższą frekwencją w Katowicach.

Tak będzie wyglądało Centrum Przesiadkowe Brynów, skąd nowa linia poprowadzona zostanie na południe

Według najnowszego opracowania powstałego na zlecenie spółki Tramwaje Śląskie S.A., szacunkowa liczba rocznych przewozów na odcinku Brynów Centrum Przesiadkowe – Kostuchna Centrum Przesiadkowe będzie wynosiła ok. 4,2 mln. Potoki te rozłożą się na dwie linie tramwajowe nr 16 i 36, które przez zdecydowaną większość dnia mają kursować tak jak dotychczas, czyli co 15 minut, co powoduje, że tramwaj podjeżdża praktycznie co 7-8 minut.

– Zmiana przebiegu ostatniego odcinka inwestycji oraz dynamiczne procesy urbanizacyjne w tej części Katowic spowodowały potrzebę stworzenia aktualnej prognozy dla tego przedsięwzięcia. Jeśli wyniki się potwierdzą, nowy odcinek będzie jednym z najpopularniejszych w Katowicach – mówi Bolesław Knapik prezes Zarządu spółki Tramwaje Śląskie S.A. Roczna liczba wszystkich podróży tramwajowych na terenie Katowic to ponad 28 mln. Zdecydowanie najpopularniejszą jest linia nr 20 (Chorzów Rynek – Katowice Załęże – Katowice Rynek – Katowice Zawodzie – Katowice Szopienice pętla), na której roczna liczba przejazdów wynosi około 6 mln. Jeśli frekwencja na nowym połączeniu rozłoży się po połowie, to nowoprojektowane

odcinki linii nr 16 i 36 w dzisiejszym rankingu „popularności” wśród pasażerów, zajęłyby 6 miejsce (każda po 2,1 mln).

Podstawą oszacowanych prognoz ruchu dla planowanego przedłużenia linii tramwajowej w Katowicach na odcinku Brynów – Kostuchna był multimodalny model ruchu. Jest to matematyczne odzwierciedlenie podróży odbywanych w przyjętej jednostce czasu (np. godzina szczytu) na zadanym obszarze (np. gmina, aglomeracja, województwo, itp.). Model kalibrowany jest do wyników pomiarów ruchu i badań zachowań komunikacyjnych.

Obecnie inwestycja na południe Katowic jest na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowej. Znacznie bliżej rozpoczęcia innej budowy – Spółka ogłosiła przetarg na wyłonienie wykonawcy dla zadania pn. „Budowa linii tramwajowej w dzielnicy Zagórze od pętli tramwajowej do ronda Jana Pawła II w Sosnowcu”. To kolejny krok do realizacji tego wyczekiwanego przez sosnowiczanie zadania. Jeśli postępowanie przetargowe przebiegnie bez większych trudności, prace budowlane będą mogły się zacząć w IV kwartale 2019 r.

Bytom, ul. Siemianowicka

Świętochłowice, ul. Bytomska

Sosnowiec, ul. Będzińska

Zabrze, plac Teatralny

Zdjęcia: Mateusz Wiczonek

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Na pierwszym fragmencie modernizowanego odcinka torowiska wzdłuż ul. Małobądzkiej, między przystankami Będzin Rondo a Będzin Krasickiego, Wykonawca prowadzi prace ziemne i przygotowuje się do demontażu peronu Będzin Stadion.

w Bytomiu:

- Oba tory na odcinku od ul. Arki Bożka do ul. Siemianowickiej są już w pełni ułożone. W najbliższych dniach rozpoczną się prace przy wjeździe na osiedle Arki Bożka, które realizowane będą połówkowo. Na krańcowym fragmencie przy ul. Siemianowickiej wylana jest już płyta betonowa, do której montowane będzie torowisko. Do wykonania pozostają jeszcze perony przystankowe.
- Wykonawca robót na ul. Katowickiej ułożył priefabrykowane płyty torowe na odcinku od ul. Korfantego do Rostka z wyłączeniem skrzyżowania z ul. Zamenhoffa i okolicy technikum, gdzie przebudowywana będzie sieć gazowa. Wykonawca rozpoczął układanie płyt również od ul. Korfantego w kierunku ul. Matejki.
- Prace na ul. Siemianowickiej i skrzyżowaniu z ul. Chorzowską nadal są realizowane – ułożone są wszystkie płyty podtorowe – a termin

realizacji tej części prac przesunięty został na 30 kwietnia.

w Chorzowie:

- 12 kwietnia otwarto oferty w przetargu na wyłonienie wykonawcy modernizacji infrastruktury torowo-sieciowej w ul. 3 Maja. Trwają prace komisji przetargowej.

w Dąbrowie Górniczej:

- Na obu modernizowanych obecnie odcinkach wzdłuż ul. Kasprzaka trwają prace ziemne. W części zakresu prowadzone są już roboty związane z układaniem warstw konstrukcyjnych, w części kontynuowane są prace przy korytowaniu.

w Sosnowcu:

- Na ul. Piłsudskiego trwają prace komisji odbiorowej.
- 19 kwietnia wykonawca zgłosił gotowość do odbioru. Komisja odbiorowa rozpocznie prace w połowie maja a do tego czasu wykonawca zrealizuje jeszcze prace wykończeniowe.
- Na ul. Będzińskiej, między pętlą Będzińska a ul. Mariacką, wykonawca przeprowadził prace przy korytowaniu przed układaniem warstw

podbudowy. W najbliższym czasie rozpoczną się roboty odwodnieniowe oraz wykonanie warstw konstrukcyjnych.

- Spółka ogłosiła przetarg na wyłonienie wykonawcy dla budowy nowego odcinka linii tramwajowej w Zagórz od istniejącej pętli do planowanej pętli na rondzie im. Jana Pawła II. Otwarcie ofert nastąpi 20 maja.

w Świętochłowicach:

- Na całym odcinku wzdłuż ul. Bytomskiej ułożony został ruszt drugiego toru. Przejazd drogowo-torowy przez ul. Krasickiego został wykonany, a od 23 kwietnia wykonawca przystąpił do przebudowy przejazdu przez ul. Powstańców Śląskich. Od 6 maja planowane jest całkowite wyłączenie ruchu tramwajowego, w czasie którego wykonane zostanie torowisko i perony w rejonie przystanku Piaszniki Skrzyżowanie oraz perony na przystanku Piaszniki Osiedle Skalka.

w Zabrzu:

- 1 kwietnia ruch tramwajowy w kierunku Mikulczyc został wstrzymany i wykonawca przystąpił do prac rozbiórkowych torowiska i sieci trakcyjnej w rejonie pl. Teatralnego. W kolejnym etapie wykonawca przystąpi do remontu mostu tramwajowego nad Bytomką.

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego - etap I” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznane.

Pałac Donnersmarcków w Brynku

Na turystycznych szlakach naszego regionu nie brakuje malowniczych, dobrze zachowanych zamków, pałaców i dworów. Podczas ich zwiedzania warto dowiedzieć się, kim byli ich fundatorzy, bo to oni są twórcami naszego dziedzictwa kulturowego. Kiedy więc zatrzymamy się przy pałacu w Brynku, koniecznie zapoznajmy się z historią rodu Donnersmarcków.

Brynek to niewielka wieś, znajdująca się 13 kilometrów od Tarnowskich Gór. Założona została w 1558 roku przy działającej do XIX wieku kuźnicy - hucie żelaza. Zapewne teren wokół wsi był błotnisty, gdyż jej nazwa pochodzi od słowa „breń”, czyli „błoto”. Pierwotnie należała do rodziny Verdugo, a później Colonów. W 1826 roku stała się własnością książęcego rodu Hohenlohe-Ingelfingen z Koszęcina, a następnie rodu Henckel von Donnersmarck.

Już w 1829 roku książę Adolf Hohenlohe-Ingelfingen wybudował w Brynku swój pałac. Kiedy w 1904 roku Hugo Henckel von Donnersmarck zakupił Brynek, okazało się, że stojący tam pałac nie przypadł mu do gustu i postanowił go przebudować. Do tego celu zaangażował wrocławskiego architekta, Karla Grossera, który w latach 1905-1908 dokonał całkowitej rekonstrukcji obiektu. Odtąd miał on służyć jako rezydencja przygotowana do odwiedzin ważnych gości, jak chociażby cesarza w trakcie jego podróży i polowań.

Pałac był otoczony 40-hektarowym parkiem i prawie 500-hektarowym kompleksem leśnym. Budynek założony został na rzucie podkowy, z dwupiętrowym korpusem środkowym, z przyległymi do niego dwoma skrzydłami bocznymi. Od strony ogrodu, w narożach korpusu środkowego, ustawione zostały ośmioboczne trójkondygnacyjne wieże, nakryte cebulastym dachem. Od strony północnej dobudowano pałacową kaplicę, do której wchodziło się specjalnym przejściem z pałacu, stanowiącym rodzaj zimowej oranżerii. Kaplica nakryta została mansardowym dachem, z założonym na nim hełmem z latarnią.

Wnętrze pałacu zdobiły kiedyś freski, wykonane wg projektów Augusta Oetkena, nawiązujące do malarstwa pompejańskiego (tzw. styl egiptyzujący). Fronton kaplicy zdobi owalny medalion – płaskorzeźba przedstawiająca Matkę Boską z Dzieciątkiem.

Pałac nosi cechy eklektyzmu, z wyraźnymi cechami neoklasycystycznymi, widocznymi chociażby w specjalnie skomponowanej oprawie portalu wejściowego. Góruje nad nim kartusz herbowy Donnersmarcków oraz attyka z rzeźbami myśliwego, rolnika, hutnika i rybaka. Pałac nakryty został mansardowym dachem z licznymi lukarnami, a samo wnętrze to niezliczona ilość pomieszczeń. Pierwotnie na parterze znajdowały się lokale go-

spodarcze, natomiast pierwsze piętro wykorzystywane było przez właścicieli. Do niego prowadziła reprezentacyjna klatka schodowa, wprowadzająca do dużego, prostokątnego holu z jadalnią. Następnie można dostać się do pałacowej kaplicy. Po lewej stronie usytuowane były pokoje pani domu, z dodatkowym salonem. Na tym poziomie znajdowały się również pomieszczenia pana domu - z biblioteką i gabinetem, a także dostępnymi z tego poziomu pomieszczeniami prywatnej kancelarii, ze skarbcom znajdującym się w kondygnacji parterowej przy pokoju bilardowym. Dopełnieniem wszystkiego były liczne sypialnie domowników, łazienki, garderoby, pokoje dzienne, a do tego liczne pokoje dla gości. Służba zajmowała pomieszczenia na najwyższej kondygnacji budynku.

Niestety, niewiele możemy powiedzieć o urządzeniu pałacowych wnętrz, gdyż po II wojnie światowej kompleks zaadaptowano na potrzeby Technikum Leśnego im. Stanisława Morawskiego. Od 1990 roku w pałacu mieści się internat Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych. Wykorzystanie go do celów edukacyjnych miało niebagatelne znaczenie dla tego obiektu, który przetrwał do naszych czasów w niezmiennionej, zewnętrznej formie. Do dzisiaj w pałacu zachowała się biblioteka z drewnianą boazerią, sala marmurowa i liczne kominki, a także żyrandole oraz rokokowe wazony, ustawione na marmurowych postumentach.

Warto wspomnieć, że już przed wojną Niemcy przejęli pałac, urządzając w nim szkołę Hitlerjugend, a właścicieli przeniesiono do pomieszczeń gospodarczych, zlokalizowanych wokół pałacu. Wzniesiono je w trakcie przebudowy

Kartusz herbowy Donnersmarcków z XVII wieku na wieży ciśnień

Zabytkowe pomieszczenia gospodarcze wokół pałacu są wyjątkowo urokliwe. Część z nich służy dziś celom edukacyjnym

z początków XX wieku. Wybudowano wówczas charakterystyczną wieżę ciśnień, z zegarem i przelotowym przejściem pod nią, stajnie z manezem, dom ogrodnika, bażanciarnię, stróżówki, a także elektrociepłownię i oczyszczalnię. Warto też zwiedzić prowadzony przez szkołę ogród

botaniczny oraz zabytkowy park w stylu angielskim, w którym napotkamy liczne gatunki drzew, np. daglezie, buki, świerki syberyjskie, wiąz, lipy czy dęby szypułkowe.

**Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny**

W pałacowych wnętrzach zachowały się ślady dawnej świetności

Ród Henckel von Donnersmarck wywodzi się ze Spiskiego Czwartku, leżącego na słowackim Spiszu (znanego pod niemiecką nazwą Donnersmark). Najstarsze wzmianki o nim pochodzą z przełomu XIV i XV wieku. Pierwszym z Henckłów, który przybył na Śląsk, był Jan II (1481-1539), kanonik wrocławski. Na Górnym Śląsku Hencklowie pojawili się na początku XVII wieku za sprawą Łazarza I Starszego (1551-1624) i jego syna Łazarza II Młodszego (1573-1664), który przejął dziedzictwo po ojcu. Łazarz I Starszy wzbogacił się na pośrednictwie w handlu bydłem i winem. Mając ogromny majątek, był również bankierem na dworze cesarza Rudolfa II Habsburga, któremu udzielał wielu pożyczek. Cesarz w zastaw przekazywał mu dobra ziemskie, m.in. bogumińskie i bytomskie, które po wojnie trzydziestoletniej przeszły ostatecznie na własność Henckłów.

Główną i najważniejszą siedzibą Donnersmarcków na Górnym Śląsku został Świerkclanec. Po śmierci Łazarza II Młodszego w 1664 roku dobra podzielone zostały pośród trzech jego synów: Eliasza I, który otrzymał Bogumin; Gabriela I, który został panem Bytomia; Jerzego VII Fryderyka, który stał się właścicielem Tarnowskich Gór, a po śmierci Gabriela - Bytomia. Natomiast po śmierci Jerzego Fryderyka majątek Donnersmarcków podzielony został na dwie części wśród urodzonych w Świerkclancu synów. Część bytomską otrzymał Leon Ferdynand (1640-1699), a część tarnogórską - Karol Maksymilian (1642-1720). Tak powstały dwie niewygasłe do dzisiaj linie rodowe Donnersmarcków: bytomsko-siemianowicka (katolicka) z siedzibą w dawnym pałacu Mieroszewskich w Siemianowicach i świerkclaniecko-tarnogórska (protestancka) z siedzibą w Świerkclancu. Przez kolejne wieki potomkowie obu linii pomnażali swoje dobra, dzieląc je również między kolejnych swych spadkobierców. Niemniej główny podział na dwie linie rodowe utrzymał się aż do 1945 r. Po II wojnie światowej Donnersmarckowie utracili swoje dobra na Śląsku, jednakże ich pozycja w arystokracji europejskiej nadal ma znaczenie i jest kontynuowana.

Na początku XX wieku wybudowano m.in. wieżę ciśnień, z zegarem i przelotowym przejściem pod nią, a także stajnie

Akcja uprzejmych pasażerów

Szkoła Podstawowa nr 21 w Sosnowcu zdobyła podwójny grant w konkursie ogłoszonym przez wydawnictwo „Nowa Era”. Z inicjatywy uczniów i nauczycieli w tramwajach i autobusach pojawiły się plakaty propagujące ustępowanie miejsca seniorom.

5 kwietnia w Sosnowcu zorganizowany został barwny happening, podsumowujący zwycięski projekt. - Jako organizatorzy zaprosiliśmy do udziału w akcji inne sosnowieckie szkoły: Gimnazjum nr 1, SP nr 4 i SP nr 17 - mówi Marta Lach, nauczycielka z SP nr 21 w Sosnowcu. - Honorowymi gośćmi byli członkowie Rady Seniorów Miasta Sosnowca oraz stowarzyszenia Aktywny Senior.

Podczas przejażdżki tramwajem i autobusem uczniowie skandowali hasła związane z projektem, towarzyszyli im pracownicy Zarządu Transportu Metropolitalnego. Następnie uczestnicy happeningu spotkali się przed gmachem Urzędu Miasta. Tam powitała ich Anna Jedynak, pełnomocnik Prezydenta Sosnowca, która złożyła gratulacje inicjatorom akcji.

Przemarsz zakończył się przy pomniku Jana Kiepury, gdzie rozdawano wlepki „Uprzejmy pasażer” i baloniki z hasłami. Obserwatorzy z sympatią przyjęli inicjatywę młodzieży. - Bardzo dziękujemy wszystkim za miłe słowa, wsparcie i życzliwość. Pamiętajmy, seniorzy są wśród nas! - podsumowuje Marta Lach.

Źródło: SP nr 21 w Sosnowcu

Babcia jeździ tramwajami, ustąp miejsca starszej Pani!

„Seniorzy są wśród nas!”

ORGANIZATOR:
Szkoła Podstawowa Nr 21
im. Króla Władysława Jagiełły w Sosnowcu
www.sp21sosnowiec.superszkolna.pl

PATRONAT:
TVP3 KATOWICE Kurier Górnictwo Zagłębiowska Metropolia

Plakaty powstały z inicjatywy uczniów Szkoły Podstawowej nr 21 w Sosnowcu.

7 września 2019 BIEG 15tka

Trasę tramwaju linii 15

z SOSNOWCA 15 km DO KATOWIC

START
SOSNOWIEC
Park Sielecki
godz. 14.00

META / BIURO ZAWODÓW
KATOWICE
Plac Szewczyka

kontakt:
bieg15tka@gmail.com
tel. 796 536 566

Regulamin, zgłoszenia:
www.biegi15tka.pl

Do startu gotowi?

Zbliża się termin piątej edycji Biegu 15tka z Sosnowca do Katowic. Zawodnicy wystartują 7 września z sosnowieckiego Parku Sieleckiego, meta usytuowana będzie przy Galerii Katowickiej.

Pakiety startowe będzie można odbierać w dniu biegu w biurze zawodów, usytuowanym przy Galerii Katowickiej. Stąd biegacze zawiezeni zostaną tramwajami linii nr 15 na start do Sosnowca. Każdy kto ukończy zmagania w regulaminowym czasie 135 minut, otrzyma medal. Zawodniczki będą klasyfikowane w czterech kategoriach wiekowych, a zawodnicy – w pięciu. Dla zwycięzców w poszczególnych kategoriach wiekowych i open przygotowane będą puchary i nagrody. Natomiast wśród wszystkich uczestników rozlosowane zostaną atrakcyjne upominki.

Regulamin i zgłoszenia dostępne są na stronie www.dostartupl w zakładce dotyczącej Biegu 15tka z Sosnowca do Katowic. Opłata startowa wynosi – w zależności od daty dokonania przelewu - od 39 zł do 59 zł.

Poszerzać horyzonty i rozbudzać zainteresowania

Warsztaty, panele dyskusyjne, spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin, treningi sportowe czy taneczne, ale też turnieje gier komputerowych i pokazy filmów. To program „Szyjemy na miarę” w telegraficznym skrócie.

Realizowany przez Miasto Chorzów program „Szyjemy na miarę” to nowa inicjatywa, która ma zachęcić mieszkańców do twórczego i aktywnego spędzania czasu, a jednocześnie sprawdzić, co faktycznie chcą robić kobiety, a co mężczyźni. – Zaproponowany przez nas program jest bardzo bogaty i różnorodny. Kobiety mogą na przykład skorzystać ze SPA, by tydzień później spróbować swoich sił w brazylijskim jiu-jitsu. Natomiast mężczyźni z jednej strony mają możliwość wzięcia udziału w turnieju gier komputerowych, a z drugiej skorzystania z porad dotyczących pielęgnacji kosmetycznej – opowiada Magdalena Sekuła, pełnomocnik prezydenta miasta Chorzów ds. promocji i aktywizacji społecznej. – W ten sposób dajemy szansę poszerzenia horyzontów i być może znalezienia nowego hobby, ale też w praktyce sprawdzamy, co jest ciekawsze dla mieszkańców i sondujemy, jakie są ich zainteresowania i potrzeby, dzięki czemu w przyszłości będziemy mogli jeszcze lepiej wychodzić im naprzeciw.

Program „Chorzów. Szyjemy na miarę” to dwa równoległe projekty: „Miasto Kobiet” oraz „Miasto Mężczyzn”. Oba są już realizowane. Ten pierwszy – od stycznia. Do tej pory panie mogły już między innymi wziąć udział w warsztatach tworzenia kosmetyków naturalnych czy lasów w słoikach, nauczyć się podstaw samoobrony, spotkać z pisarkami i autorytetami z zakresu savoir-vivre.

– Nasze spotkania odbywają się co tydzień, trwają przeciętnie trzy godziny, posiadają motyw przewodni i składają się z części teoretycznej i praktycznej – opowiada Sekuła. – To atrakcyjna formuła, która cieszy się dużym uznaniem wśród wszystkich dotychczasowych uczestniczek. Zdecydowana większość chorzowianek, która skorzystała z naszej oferty, od razu zapisywała się na kolejne zajęcia.

Co jeszcze czeka nas w ramach „Miasta Kobiet”? Między innymi: warsztaty sceniczne, tańca współczesnego i lektorskie, kameralne koncerty, pokazy filmów, zajęcia ze stylistką, eksperymenty kulinarne i zajęcia ogólnorozwojowe z profesjonalnymi sportsmenkami.

„Miasto Mężczyzn” również jest już w toku. Ten projekt jednak realizowany jest rzadziej, bo tylko raz w miesiącu. Dlaczego? – Mężczyźni na ogół zdecydowanie mniej chętnie od kobiet uczestniczą w tego rodzaju inicjatywach. „Szyjemy na miarę” to program pilotażowy, który w przyszłości chcemy rozwijać. Dlatego na tym etapie badamy, w jaki sposób najlepiej dotrzeć do mężczyzn i zainteresować ich nowymi rzeczami.

I tu będzie zatem zróżnicowanie. W planach jest na przykład gra miejska, turniej piłkarskich dwójek, wyjątkowy salon samochodowy

pod chmurką, plener fotograficzny czy warsztaty akrobatyczne. Do tego regularnie organizowane są turnieje gier wideo i kinowe pokazy filmów sensacyjnych.

Warty uwagi wydaje się też fakt, że program „Szyjemy na miarę” to również wstęp do dyskusji. Na jaki temat?

– Jakiej płci jest nasze miasto? Który pierwiastek jest w Chorzowie silniejszy – kobiecy czy męski? Te dylematy trudno oczywiście potraktować zupełnie poważnie, ale stanowią dobry punkt wyjścia do ciekawej i wartościowej debaty, której konsekwencją jest konieczność postawienia sobie innych pytań, tym razem już na serio. Jak sprawić, by mężczyźni chętniej uczestniczyli w życiu kulturalnym? Co zrobić, aby kobiety częściej robiły coś tylko dla siebie, bez wyrzutów sumienia? – mówi Sekuła.

Pełny harmonogram oraz regulamin programu „Szyjemy na miarę. Chorzów Miasto Kobiet. Chorzów Miasto Mężczyzn” dostępny jest na stronach www.chorzow.eu i www.centrum.chorzow.eu. Udział we wszystkich warsztatach dla uczestników jest bezpłatny, jednak w związku z ograniczoną liczebnością grup, wymagane są wcześniejsze zapisy. Zgłaszać można się mailowo na adres pas@chorzow.eu lub telefonicznie pod nr 32 416 5215.

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

widziane
zza pulpitu

Na przystanku

Tym razem pragnę zacząć od podziękowań – miło dowiedzieć się, że nasze publikacje spotykają się z żywym zainteresowaniem Czytelników „Silesia Tram News”. To dzięki sygnałowi jednej z naszych Czytelniczek, po niedawnej publikacji o nieporządku w wagonach, postanowiliśmy zwrócić szczególną uwagę na to, jak sytuacja z utrzymaniem porządku i zachowaniem podróżnych wygląda „w przedsiönku tramwaju”, czyli na przystanku.

Przystanek funkcjonuje w przestrzeni publicznej, stąd też objęty jest konkretnymi zakazami prawnymi dotyczącymi pewnych czynności. Należą do nich: spożywanie alkoholu (zabronione ogólnie – na ulicach, placach i w parkach, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych do konsumpcji) oraz palenie tytoniu i papierosów elektronicznych (przystanki zostały osobno wyszczególnione w ustawie, podobnie jak „obiekty służące obsłudze podróżnych” – do których zaliczyć można wiaty przystankowe). O ile spożywanie alkoholu określono dość jasno – cóż mają począć amatorzy „puszczenia dymka”, gdy nie wiadomo, gdzie kończy się, a gdzie zaczyna przystanek? Jeśli nie widać tego w postaci wydzielonego peronu bądź wiaty, najbezpieczniej, aby nie ryzykować mandatu i aby nie uprzykrzać czekania na tramwaj innym osobom, przyjąć granicę 15 metrów od słupka przystankowego. Do czynności zabronionych zalicza się także głośne słuchanie muzyki czy pozostawianie po sobie śmieci, które uznać należy również za przejaw braku podstawowej kultury osobistej. Przepisy nie zabraniają za to wprost spożywania posiłków na przystanku. Warto jednak pamiętać o pewnych zasadach grzeczności – stąd raczej nie wypada, by pod pełną ludzi wiatę przystankową wchodzić z ociekającym sosem burgerem bądź kebabem, ryzykując tak niepochlebne komentarze, jak i pobrudzenie czyjejs odzieży. Dość niewdzięczna pozostaje kwestia osób bezdomnych lub nietrzeźwych, zajmujących całą ławkę lub część wiaty przystankowej. Choć zazwyczaj w przypadku tych pierwszych przychodzi to z trudem, to o ich długotrwałym pozostawianiu na przystanku należy powiadamiać odpowiednie służby, które zajmą się przewiezieniem takiej osoby do stosownej placówki – noclegowni, szpitalnego oddziału ratunkowego bądź izby wytrzeźwień.

Fot. Mariusz Banduch

Pamiętajmy o tym, że przystanek jest przestrzenią wspólną. Starajmy się więc unikać głośnych rozmów przez telefon, szczególnie, gdy w deszczu wszyscy wciśnięci jesteśmy w kąt wiaty. Pamiętajmy również, by zawsze ustąpić na ławeczce miejsca osobie starszej bądź niepełnosprawnej, a wreszcie – miejmy pod opieką najmłodszych, wszak przystanek położony jest bezpośrednio przy torach lub jezdni i do nieszczęścia droga wcale nie jest taka daleka.

Na marginesie dodać wypada, że przystanek tramwajowy, choć tramwaje się na nim zatrzymują i odbywa się wymiana pasażerów, nie stanowi wyłącznej własności spółki Tramwaje Śląskie S.A. Za słupki przystankowe wraz ze znakami i rozkładem jazdy odpowiada Zarząd Transportu

Metropolitalnego, a cała pozostała infrastruktura – wiaty, ławeczka itp. – jest najczęściej własnością samorządu gminy, na której terenie się znajduje. W większości przypadków do gminy należy również sam peron. Warto o tym pamiętać, bo choć zazwyczaj wszyscy zainteresowani przekazują sobie informacje o niedomaganiu jakiegoś jego elementu, nie wszystko da się usunąć „od ręki” (ot, choćby „na poczekaniu” wymienić uszkodzony znak). Bogatszych o dzisiejsze spostrzeżenia – albo tylko uświadomionych o rzeczach dla Państwa oczywistych – zapraszam wszystkich do kolejnej wspólnej podróży przez łamy „Silesia Tram News” już w przyszłym miesiącu. A tymczasem – tradycyjnie – do zobaczenia na trasie!

Motorniczy

Dawniej i dziś

Kiedy przeglądamy albumy ze starymi fotografiami, często odnajdujemy w nim miejsca i obiekty znane nam ze współczesności. Mimo upływu lat na archiwalnych zdjęciach dostrzegamy fragmenty architektury, które zachowały się do dzisiaj. I tylko życie zatrzymane w kadrze toczy się w innym rytmie - na ulicach panuje mniejszy ruch, inne są pojazdy, ludzie są ubrani zgodnie z panującą kiedyś modą.

W naszym cyklu zapraszamy do tramwajowej podróży w czasie. Wspólnie szukamy miejsc w różnych miastach naszego regionu, w których od dziesięcioleci przejeżdżają tramwaje. Porównujemy zdjęcia wykonane przed wielu laty ze współczesnymi fotografiami, wykonanymi dokładnie w tych samych lokalizacjach.

Dawniej

Fot. ze zbioru Z. Danyliuka

Zabrze, ul. Kronprinzenstrasse, 1938 rok. Trójtorową mijanką przejeżdża wagon LHB linii nr 5, kursujący na trasie Bytom-Zabrze. W głębi widoczny Hotel „Admiralspalast” (późniejszy Hotel „Monopol”).

Dziś

Fot. Mateusz Wiczonek

Zabrze, ulica Wolności, 2019 rok. Dwukierunkowy zmodernizowany wagon 111N, linii nr 4, jadący z pętli tramwajowej z Zabrze Zaborza w kierunku zajezdni tramwajowej w Gliwicach.

Warto zamówić reklamę

SILESIA
TRAM NEWS

SPRAWDŹ! TEL. 32 2413 374

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Dublinie.

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykażą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 kwietnia na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

Irlandia, Dublin

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie: Sylwester Witkowski

Krzyżówka

Staroż. oddział wojska		Oręż		Tafla szklana		Rzeczy konkretne		Przylepiec		Syrop
10 dm	Locha	Uczenie zwierząt		Mieszalnina pojęć						Cienka kielbaska
Wręczane laureatom	7	4			1					
12			8		16	Ptak z Arktyki				
Można się weń usunąć			6	Kula do snookera		13			Strój sędziego	
			Popiera apartheid							
			Ośmy ... świata					3		
Uderzenie, raz			14		Człowiek surowy dla siebie i innych			9	10	
Na nodze dawnego żołnierza		Łoskot, łomot					Świadoma część osobowości			
Reguła				17	2					
15				5	Gobelin			11		

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 17 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 maja na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).

Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.